

Zůstávat v Kristu

J 14,18-24

1J 4,7-16

1) Jan – vzor lásky ke Kristu

Obě dnešní čtení z Bible pocházejí ze spisů připisovaných apoštolu Janovi. A apoštol Jan se mj. vyznačoval tím, že lnul velkou láskou ke Kristu. Zdá se dokonce, že během svého pozemského působení k němu měl sám Ježíš ještě o něco blíže než k ostatním učedníkům, že mezi Janem a Ježíšem vyrostl zvláště blízký vztah. V Janově evangeliu se totiž hovoří o záhadné postavě učedníka, apoštola, „ *kterého Ježíš miloval*“ (J 13,23). Podle všeho šlo o samotného Jana. Při poslední večeři Páně je o tomto učedníkovi, kterého Ježíš miloval, pověděno, že byl u stolu po Ježíšově boku. To je však ještě celkem umírněný překlad. Doslovné znění je mnohem intenzivnější: onen učedník „*ležel na Ježíšových prsou, či v jeho náručí, nebo také v jeho klíně*“. Tehdy u jídla lehávali opření o jeden loket a hlavami mohli být blízko hrudi druhého. V tehdejší kultuře taková blízkost hostiteli znamenala přední, čestné postavení. Tak tedy náš apoštol Jan jako určitý příklad zvláště intenzivního vztahu lásky ke Kristu a Krista k němu. Ne nadarmo je ap. Jan právě pro tuto lásku nazýván „*miláčkem Páně*“.

A tanto Jan, miláček Páně, sepsal celkem 5 spisů, které nacházíme v Novém zákoně. 1 evangelium, 3 dopisy a Apokalypsu, čili Zjevení. A pokud čteme tyto jeho biblické spisy, skutečně na nás, asi jako u žádného jiného biblického autora, dýchne zvláštní důraz na lásku k Bohu, ke Kristu a na lásku Boha, Krista k nám. Zejména v jeho evangeliu a 1. listě, z nichž byly také naše citace, nacházíme četné odkazy na vztah lásky k Bohu.

Pro ap. Jana je proto také velmi typická fráze, která bude naším dnešním hlavním zájmem, fráze: „**zůstávat v Bohu, zůstávat v Kristu**“. Ten, která spočíval v náručí Ježíšově, který planul horoucím vztahem lásky ke Kristu, nás chce vyučovat, jak i my můžeme navázat a žít blízký vztah s Bohem, s Kristem. Můžeme dnes k tomuto „*apoštolu křesťanské lásky*“ jít pro inspiraci.

2) Bůh je otevřen blízkému vztahu s člověkem

To nejdůležitější a podstatné, co nám Jan chce sdělit je to, že Bůh stojí o to navázat s námi blízký osobní vztah. V tom úryvku z Janova evangelia jsme slyšeli slova Ježíšova: „*V onen den (tedy po Ježíšově vzkříšení) poznáte, že já jsem ve svém Otci, vy ve mně a já ve vás*“ (J 14,20). Ježíš zde svým učedníkům (a v nich i nám) zaslíbujee určité poznání, určitou zkušenost. Poznání – a to nejen že nějak rozumem pochopíte, ale také prožijete – že já jsem v Otci, vy ve mně a já ve vás. Vícekrát se v Janových spisech ozývá takovéto zvláštní spojení: Ježíš je spojen se svým Otcem v nebi, ale také navazuje vztah, spojení s těmi, kdo mu uvěří. Podobně např. v předmluvě svého 1. listu Jan píše: „*Co jsme viděli a slyšeli, zvěstujeme i vám, abyste se spolu s námi podíleli na společenství, které máme s Otcem a s jeho Synem Ježíšem Kristem*“ (1J 1,3). I těmito slovy je nám potvrzeno, že Bůh je otevřen člověku, že člověk s ním může navázat vztah, společenství. Podobně, vrátíme-li se do našeho úryvku Janova evangelia, kde Ježíš slibuje, že přijde se svým Otcem k tomu, kdo ho miluje a učiní si u něj přibyték (J 14,23).

Tak různými způsoby ap. Jan povzbuzuje, že Bůh a Kristus stojí o blízký vztah s námi lidmi. Jan nám ovšem také ukazuje cestu, jak takový vztah, takové společenství s Bohem navázat a žít.

3) Jak zůstáváme v Bohu a Bůh v nás?

- Zůstávat v Bohu znamená Boha milovat. Ap. Jan zachytil Ježíšova slova: „*.... toho, kdo mě miluje, bude milovat můj Otec; i já ho budu milovat a dám se mu poznat*“ (J 14,21); „*Jako si Otec zamiloval mne, tak jsem si já zamiloval vás. Zůstaňte v mé lásce*“ (J 15,9). Zůstávat v Kristu znamená nejprve zamilovat si Krista.

Bůh miluje nás, o tom není sporu. Sám Jan píše: „*Také my jsme poznali lásku, kterou Bůh má k nám, a věříme v ni. Bůh je láska...*“ (1J 4,16). Na evangeliu je neradostnější právě to, že nás Bůh miluje. Miluje nás naprosto nepodmíněně a i z naší strany nezaslouženě. Miloval nás dokonce dříve než jsme si ho uvědomili a než jsme jej začali hledat. Miloval a miluje nás dokonce i když chybujeme a hřešíme. Právě z lásky, jak nám to také Jan potvrzuje ve svém 1. listě, z lásky k nám Bůh poslal svého Syna, aby nás svou smrtí na kříži vykoupil z hříchu.

Tak takto si Bůh získává naši lásku. My lidé od přirozenosti Boha nemilujeme. milujeme často spíše více sebe a to, co se Bohu nelíbí. A Bůh se nás nedoprošuje, abychom ho konečně začali milovat. To by bylo pod lidskou natož Boží úroveň (byť asi známe případy, kdy si někdo chtěl něčí lásku vynutit). Bůh si naši lásku nevnucuje násilím. Naopak probouzí naši lásku k němu tím, že nám dává najevo svou láskou k nám. Sz prorok Ozeáš by to řekl, že si nás Bůh přitahuje „*provázky milování*“.

A kde se lidské srdce dá oslovit, kde je dotčené Boží láskou, tak tam se začne rodit i lidská láska k Bohu. Kde člověk s důvěrou odpoví na Boží lásku, otevře se jí, tam přichází a usidluje se Bůh. Zůstávat v Bohu tedy především znamená milovat jej.

A když se milují dva lidé, pak si to dávají také najevo. Touží po sobě, touží být spolu, sdílet se, nebo spolu jen mlčet a tiše se radovat z přítomnosti druhého. A pro lásku k Bohu, platí to samé. Milujeme-li jej, budeme po něm toužit, po jeho blízkosti, po jeho hlasu, po jeho dotyku. Chceme-li zůstávat v Bohu a prohlubovat lásku k němu, potřebujeme také s Bohem trávit čas – ať už ve společenství církve, ale také v soukromí o samotě, kde jsme jen my a náš Pán.

- Ovšem aby nedošlo k mýlce, že „zůstávání v Bohu“ je jen něco niterného, duchovního či snad dokonce mystického, tak Bůh to naše „zůstávání v něm“ také poněkud uzemňuje. Zůstávat v Bohu, milovat Boha, to není něco „éterického“ a není to pouze nějaký příjemný pocit blízkosti Boží. Zůstávat v Bohu a milovat Boha podle Jana znamená především Boha ve svém životě **prakticky následovat**, jinými slovy. V Bohu zůstává a Boha miluje ten, kdo Boha poslouchá: „Kdo zachovává jeho přikázání, zůstává v Bohu a Bůh v něm“ (1J 3,24), nebo: „Zachováte-li má přikázání, zůstanete v mé lásce, jako já zachovávám přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce“ (J 14,10), nebo: „Kdo však zachovává jeho slovo, vpravdě v něm láska Boží dosáhla svého cíle. Podle toho poznáváme, že v něm jsme. Kdo říká, že v něm zůstává, musí žít tak, jak žil on“ (1J 2,5-6). Apoštol Jan, ač bychom ho mohli nazvat v tom dobrém slova smyslu „mystikem křesťanské lásky“ se přece neutápí v abstraktních pojmech a nepluje pouze na vlnách nitra. Můžeme povědět, že jednou nohou stojí v niterné blízkosti Boží a druhou nohou pevně na praktické půdě všedního života víry. A obojího je nám zapotřebí i pro naši víru: chvíle soustředěného ztišení v Boží blízkosti, rozjímání nad jeho slovem a jeho osobou, v naslouchání jeho hlasu, v láskyplném společenství s ním, ale také je nám zapotřebí prakticky obstat jako křesťané v tomto světě. Potřebujeme takové chvíle, kdy jakoby s Ježíšem vystupujeme na horu proměnění, trávíme s ním tiché chvíle, či jako Marie všechno odkládáme a nasloucháme jeho hlasu, ale pak také musíme z hory sestoupit do praktických problémů všedního dne. To obojí se navzájem potřebuje a doplňuje. Sílu k praktickému životu víry a poslušnosti Boží vůle nacházíme právě ve chvílích osobního ztišení před Boží tváří. A zase naopak, kroky naší všednodenní poslušnosti Boha nás o to více přibližují Bohu ve chvílích ztišení.

Jedním z nejdůležitějších praktických dotažení naší lásky k Bohu, našeho zůstávání v něm, je pak pro Jana láska k bratřím: „Boha nikdy nikdo neviděl, ale **jestliže se milujeme navzájem, Bůh v nás zůstává a jeho láska v nás dosáhla svého cíle**“ (1J 4,12). Jan ve svých spisech pozoruhodně spojuje lásku k Bohu a lásku k bratřím. Dokonce tak, že pro něj není možné jedno bez druhého. Neexistuje láska k Bohu tam, kde chybí láska k bratřím. Slovy Janovými: „Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí“ (1J 4,20).

A pokud Jan mluví o lásce k bratřím, pak opět nemá na mysli jen nějakou duševní spřízněnost či náklonnost. Láska pro Jana nejsou jen emoce, ale také a možná především čin, a to dokonce čin oběti. Pravá láska znamená umění něčeho se zříci ve prospěch, pro dobro druhého. Tak nás vyučil svým příkladem sám Kristus: „Podle toho jsme poznali, co je láska, že on za nás položil život“ (1J 3,16). A pak Jan sahá po konkrétním příkladu: „Má-li někdo dostatek a vidí, že jeho bratr má nouzi, a bez soucitu se od něho odvrátí - jak v něm může zůstávat Boží láska?“ Proto hned dodává: „Dítky, nemilujme pouhým slovem, ale opravdovým činem“ (1J 3,17-18). Ježíš o lásce jen nemluvil, on ji žil – až do krajnosti, kdy vydal svůj život za nás. Podle Jana Ježíš „miloval své, kteří jsou ve světě, a prokázal svou lásku k nim až do konce“ (J 13,1). Na nás je domýšlet a dotahovat, jak můžeme prakticky projevit svou lásku my dnes. Pravá láska nás vždy bude něco stát – peníze, ochotné ruce, čas, zájem, námahu. A navíc se ne vždy se dočkáme odměny či vděku. Přesto nám Kristus vytyčil cestu praktické lásky. To je jeho největší přikázání, které nám dal, a které máme jako jeho učedníci poslouchat, protože jedině v životě činnorodé lásky bude moci být přítomen Bůh v nás a my v něm.

Závěr

Tak si dnes stavíme jeden z důležitých odkazů ap. Jana, praktického „mystika“ křesťanské lásky. Radí nám na cestě pravé zbožnosti; moderním slovem bychom řekli – pravé spirituality.

Jan, uchvácen, pohlcen velikou Kristovou a Boží láskou se Bohu otevřel a miloval ho celým srdcem. Spočíval na „prsou Ježíšových“ - v těsném, blízkém společenství lásky s ním zde na zemi, a jistě i poté, co Ježíš odešel ke svému Otci. Jan žil v úzkém společenství s Bohem.

Ale na druhé straně Janovo zůstávání v Bohu pro něj neznamenal útek ze světa, útek z reality. Neuzavřel se jen ve vnitřním chrámu srdce. Naopak, jeho blízké osobní, niterné společenství s Bohem mu dodávalo sílu k praktickému životu, zejména praktickému životu lásky.

A na tuto cestu pravé křesťanské spirituality, tedy na cestu zůstávání v Kristu a jeho lásce, zve a povzbuzuje i nás. I nám se Bůh otevírá a čeká, že mu budeme otevřeni i my, abychom s ním mohli mít úzké společenství lásky. A i nás ale upozorňuje, že nesmíme zůstat uzavřeni do svého nitra, ale naopak ze svého společenství s Kristem vynášet a zbohacovat druhé, sloužit druhým.

Tak tedy takto: v niterném spojení s Bohem a praktické službě bližnímu zůstávejme v Kristu a on bude zůstávat v nás.